

Oponentní posudek diplomové práce

Název práce: Restaurování reliéfu sv. Rozálie z morového sloupu v Kutné Hoře a technologie čištění sádrovcových krust na kutnohorském vápenci

Autor práce: BcA. Roman Kolář, Fakulta restaurování, Ateliér restaurování a konzervace nástěnné malby, sochařských děl a povrchů architektury

Vedoucí práce: Mgr. art. Jakub Ďoubal, Ph.D.

Práce studenta Romana Koláře je zaměřena na možnosti čištění síranových krust z povrchu porézniých vápenců a ověření vybraných technologií na praktickém úkolu. V teoretické části po základním úvodu do tématu je formou rešerše zpracováno téma čištění anorganických materiálů, zvláště pak vápenců. Kromě okrajově zmíněných dalších typů povrchových nečistot je pozornost věnována především mechanismu vzniku, složení a vlastností sádrovcových krust. Dále jsou pojednány jednotlivé technologické postupy čištění krust. V experimentální části jsou definovány zamýšlené technologie čištění, které jsou nejprve ověřovány na zkušební ploše mimo referenční objekt a na základě vizuálního a laboratorního vyhodnocení je vybrána konkrétní metoda pro použití na referenčním objektu, kterým je barokní Morový sloup v Šultysově ulici v Kutné Hoře. Praktická část následně popisuje proces restaurování vzorové plochy na referenčním objektu. Vybranou plochou je reliéf se sv. Rozálií na jižní straně Morového sloupu.

Celkové hodnocení: Práce svým rozsahem, tématem a úrovní zcela splňuje požadavky na magisterskou diplomovou práci v oblasti restaurování sochařských děl. Za jednoznačně pozitivní považuji těsné propojení experimentální a praktické roviny tématu, kde není studovaná problematika řešena pouze na teoretické úrovni, ale práce má i reálný dopad v podobě stanovení postupu při zamýšleném komplexním restaurování celého Morové sloupu. Vize hmatatelných výsledků experimentální části vede studenta ke striktně věcnému postupu v řešení úkolu.

V teoretické/experimentální části není čtenář zahlcován nadbytečnými informacemi, okruh témat je omezen na zpracovávanou tematiku. Tomu odpovídá i jazyk práce, který je stručný a věcný. Za úvahu by snad stálo v textu o čištění kamene v úvodu 4. kapitoly, referujícím o důvodech pro čištění kamenných památek a přístupech k čištění kamene v minulost, lépe formulovat koncepční hlediska, vedoucí k rozhodnutí proč čistit a v jaké míře. Zde by student mohl více prezentovat vlastní pohled na tuto problematiku a neomezovat se jen na konstatování obecně přijímaných tvrzení. Zajímavou částí experimentu je srovnání běžně používaných metod pro čištění sádrovcových krust na kutnohorském vápenci /uhličitan a hydrogenuhličitan amonný, mikroabrazivní metody/ s metodou čištění laserem, se kterou jsou v našich podmínkách naopak minimální zkušenosti na rozsáhlejších akcích. Především důkladná analýza dopadu plošně užívaných metod na změny povrchu substrátu je velmi cenná. Argumentace pro výběr laserového čištění pro použití na reliéfu je dle mého názoru dostatečná. Při popisu metody laserového čištění by bylo vhodné více rozvést proč je čištění navlhčeného povrchu efektivnější než čištění povrchu suchého /pro věci neznalého čtenáře/.

Praktické provedení restaurování vzorové plochy hodnotím jako velice zdařilé a provedené na profesionální úrovni. Vzhledem k tomu, že jsem měl možnost sledovat průběh restaurování ve všech jeho fázích, musím zde vyzdvihnout zaujetí, s jakým student k úkolu přistupoval. Tvůrčí přístup a vědomí práce na smysluplném a zajímavém úkolu jsou na výsledcích studenta dobře patrné. Míra čištění je volena s cílem vrátit nízkému reliéfu jeho čitelnost, rušivá místa byla dobře zapojena do celku. Provedení barevné retuše je po výtvarné stránce velice kultivované, dílo působí kompaktním dojmem, při čemž si zachovává stopy působení času. Citlivým způsobem jsou retušovány a zapojeny fragmenty zlacení paprsků.

Plastické doplňky, prováděné v minerálním materiálu, respektují stylový výraz originálu i stopy jeho stárnutí a dobře fungují i v rámci celku Morového sloupu. Fotodokumentace dobře dokumentuje průběh prací jak v celku, tak v detailu.

Vzhledem k faktu, že restaurování reliéfu sv. Rozálie bylo prováděno jako referenční plocha pro restaurování celého Morového sloupu, poněkud postrádám shrnutí doporučení pro realizaci celkového restaurování sloupu, která vyplynula z provedené práce.

Po stránce stylistické mám tyto drobné připomínky:

Velice často se objevuje termín „*povrchová vrstva*“, ačkoliv se zjevně hovoří o povrchu originálu. Zde by se spíše hodilo užití výrazu autorský reliéf či modelace. Pod pojmem „*povrchová vrstva*“ si více lze představit barevné úpravy, nátěry, depozity, krusty apod.

Výrazy jako „*podtmelení*“, či „*podetření*“ mohou poněkud dráždit jedince s citem pro spisovný český jazyk.

Občasné opakování slov, např. str. 29: „*Nevýhodou této metody je vysoká pořizovací cena a poměrně vysoká časová náročnost. Poměrně složitá je i manipulace na lešení...*“

kostra hlavy – lebka se píše s písmenem b po e, nikoli p, viz str. 86

Celkově považuji práci za velice zdařilou, drobné nedostatky jsou spíše kosmetického charakteru. Práce vytváří dobrý základ pro studium dané problematiky a bude cenným studijním materiálem pro všechny zájemce o téma.

Doporučuji práci k obhajobě a navrhuji stupeň hodnocení **výborně**

V Kolíně dne 15. června 2016

MgA. Martin Kulhánek